

FELJTONI

ISPIS

Krunidba i krst: Kršćanstvo kao temelj hrvatske državnosti (1/9)

FOTO: EMICA ELVEDJI / PIXELL // IDEJNA REKONSTRUKCIJA KRUNE KRALJA TOMISLAVA

ZAGREB (IKA) 21.08.2025. / 14:43

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

Utemeljenje hrvatske države nije bio samo plod političkih odluka i vojnih pobjeda. Iza moćnih vladara stoji još jedan, jednako važan i trajan temelj – kršćanstvo. Kako Klaić napominje, ono nije bilo samo vjerska odrednica, već moćan politički i kulturni mehanizam koji je hrvatsku kneževsku zajednicu oblikovalo u prepoznatljivu europsku državu (usp. Klaić, 1975, str. 206).

Krst i kruna postali su simboli te transformacije: prvi označava prihvaćanje novog duhovnog identiteta, a drugi potvrđuje međunarodno priznanje i suverenitet. Ovaj članak ulazi u srž te povijesne simbioze, istražujući kako je kršćanstvo oblikovalo rano hrvatsko društvo, legitimiralo vlast prvih kneževa i kraljeva te na koncu, poslužilo kao nezabavljiva temelj na kojem je izrasla prva hrvatska država. Priča o krunidbi i krstu ujedno je priča o rođenju i oblikovanju hrvatskog naroda i njegove državnosti.

Pokrštavanje: Od plemenske zajednice do kršćanskog naroda

Pokrštavanje Hrvata bio je proces koji je trajao desetljećima, daleko od jednostavnog i brzog čina (usp. Klaić, 1975, str. 191–208). Pod utjecajem susjednih kršćanskih kultura, intenzivirao se tijekom 8. i 9. stoljeća. Kako ističe Šanjek, nije se radilo samo o duhovnoj promjeni, već i o političkom i kulturnom preobražaju (str. 23). Hrvati su se našli na tromeđi utjecaja: Franačke sa sjeverozapada (usp. Klaić, 1975, str. 206), Bizanta s juga (usp. Klaić, 1975, str. 239–250) i rimske kršćanske tradicije, čiji je nositelj bila Sveta Stolica (usp. Margetić, 2000, str. 9), a koja je dopirala preko sjeverne Italije i dalmatinskih gradova. Prihvaćanje kršćanstva značilo je ulazak u njihov civilizacijski krug. Stoga novonastala situacija nije se doticala samo vjere, već i pisma, pravnog sustava te društvene hijerarhije.

Ovaj proces imao je ključnu političku dimenziju. Prihvaćanjem kršćanstva, Hrvati su prestali biti promatrani isključivo kao plemenska zajednica i postali su sastavni dio tadašnjeg europskog kulturno-političkog poretka (usp. Klaić, 1975, str. 239). To im je omogućilo da se iz manje definirane plemenske organizacije razvijaju u prepoznatljiv politički entitet s jasnim državnim ambicijama. Kršćanstvo je pružilo ideološki okvir za izgradnju države, u kojem su vladari dobivali legitimitet ne samo silom, već i milošću Božjom.

Najbolji pisani dokaz tog procesa nalazi se u Darovnici kneza Trpimira iz 852. godine. Šišić bilježi kako u tom dokumentu Trpimir „sebe naziva ‘pomoću Božjom knez Hrvata’ (*dux Chroatorum iuvatus munere divino*)“ (Šišić, 2004, str. 105). Ovaj natpis nije tek formula, već temeljna izjava: vladar svoju vlast više ne crpi iz plemenskih tradicija, već iz božanskog legitimiteta. To je označilo prekretnicu jer je vlast postala sakralizirana (usp. Klaić, 1975, str. 239). Uz to, arheološki nalazi iz tog vremena, poput pleternih ornamenata i crkvenih natpisa s kršćanskim motivima, svjedoče o postojanoj prožimanju kulture i vjere, čime je kršćanstvo postalo trajni temelj buduće hrvatske državnosti.

Krunidba i krst: Simboli državnog suvereniteta

Prihvaćanje kršćanstva otvorilo je Hrvatima vrata europske političke scene, a kruna i križ postali su opipljivi simboli tog statusa. Kruna je predstavljala vrhunac političkog razvoja, dok je križ simbolizirao duhovni temelj na kojem je taj razvoj bio izgrađen.

Prema Klaiću, utemeljenje kraljevskog dostojanstva Hrvata vezuje se uz kralja Tomislava u 10. stoljeću (povijesni izvori upućuju na 925. godinu) (str. 290), koji se u papirskim dokumentima spominje kao rex – kralj (usp. Šišić, 2004, str. 131). Uloga kršćanstva u tom procesu posebno je vidljiva na splitskim crkvenim saborima 925. i 928. godine (usp. Vidović, 2007, str. 65–68), koje je Tomislav sazvao uz papinu podršku.

Nakon Tomislava, najznačajniji primjer formalne krunidbe je krunidba kralja Dimitra Zvonimira 1075. godine u Solinu. Taj događaj, kako bilježi Vidović, nije bio tek ceremonijalni obred; on je označio punopravno međunarodno priznanje hrvatske države (str. 75–79). Papa Grgur VII. poslao je svog legata Gebizona da Zvonimiru preda kraljevske insignije, čime je Kraljevina Hrvatska učvrstila vezu s Rimskom crkvom. Iako je to nosilo određene obveze, kruna je Hrvatima potvrdila neovisnost i suverenitet. Time je Hrvatska čvrsto zakoračila u europski krug država, a kraljevska naslov postao je trajni simbol vlastite državnosti i nezavisnosti (usp. Šanjek, 1991, str. 70).

Uz potvrdu kraljevske časti, tragovi uspješne integracije kršćanstva u društvo jednako su vidljivi u materijalnoj kulturi toga doba. Višeslavova krstonica iz 9. stoljeća, jedan od najstarijih hrvatskih spomenika, svjedoči kako se kršćanstvo proželo u svakodnevni život i kulturu Hrvata (usp. Klaić, 1975, str. 197–198).

Crkva kao nositelj državotvorne ideje

U ranom srednjem vijeku Crkva nije bila odvojena od svjetovne vlasti; dapače, bila je duboko isprepletena s njom. Uloga Crkve u ranosrednjovjekovnom hrvatskom društvu daleko je nadilazila puku vjersku službu (usp. Raukar, 1997, str. 469–470). Biskupije i samostani postali su središta pismenosti, kulture i obrazovanja, mjesta gdje se čuvalo znanje i oblikovala „elita“. Crkva je stoga predstavljala jedinu čvrstu organizacijsku strukturu u nestabilnim vremenima, pružajući pravni i moralni okvir za cijelo društvo.

Trajno naslijeđe

Proces pokrštavanja i formalizacije državnosti, simboliziran krunom i križem, postavio je neizbrisive temelje za budućnost hrvatskog naroda. Kako primjećuje Šišić, taj se temelj pokazao posebno važnim u kasnijim, turbulentnim razdobljima (str. 329–330), posebno u vrijeme turskih osvajanja, kada je kršćanstvo postalo ključni element očuvanja zajedništva u Hrvata. Crkva je djelovala kao okosnica otpora i čuvar hrvatske tradicije, jezika i kulture, održavajući tako živu nit tog kontinuiteta. I danas, tisuću stotina godina nakon krunidbe kralja Tomislava i dvaju splitskih crkvenih sabora, naslijeđe tih vremena vidljivo je u svakodnevici moderne Hrvatske (usp. Raukar, 1997, str. 522–523).

NAJNOVIJE

- 11:40 Hrvati u Peruu proslavili 1100. obljetnicu Hrvatskog Kraljevstva i 40 godina pastoralne...
- 11:36 Priopćenje o susretu vjernika župe Mostarski Gradac s biskupom Pačićem
- 11:22 Oblježena 105. obljetnica smrti sluge Božjega biskupa Mahnića
- 10:21 Biskup Martinović primio članice Regionalne uprave Klanjateljica Krvi Kristove
- 10:18 Održan adventski koncert zborova Dubrovačke biskupije
- 10:01 Krštenje petog djeteta obitelji Kajfeš
- 08:32 Predbožni posjet povjerenstava HRK-a socijalno-karitativnoj ustanovi u Križevcima
- 08:32 Nadbiskup Hrančić krstio peto djetete obitelji Lovinčević
- 08:12 Proslavljena Nedjelja Caritasa, prva obljetnica biskupskog ređenja i podjela službe akolitata u...
- 08:07 Biskup Huzjak čestitao blagdan Hanuke

NAJAVE

Danas Sutra Ostalo --

Proslave spomendanâ s. Marije Jule Ivanišević i njezinih susedara – Drinskih mučenica u BiH, Hrvatskoj i Sloveniji – BiH/Hrvatska/Slovenija

65. obljetnica od stradanja pomoraca na brodu „Petar Zoranić“ - Rijeka

Proslava svetkovine sv. Ivana od Križa u Karmelu u Brezovici - Zagreb

Susret biskupa Košiča s ravnateljima odgojno-obrazovnih ustanova - Sisak

Sprovod fra Franje Ninića - Tuzla

Proslava sv. Marije Krucifikse na dubrovačkim Pilama - Dubrovnik

Nadbiskup Križić kod sestara Ančela na blagdan sv. Marije Krucifikse di. Rose - Split

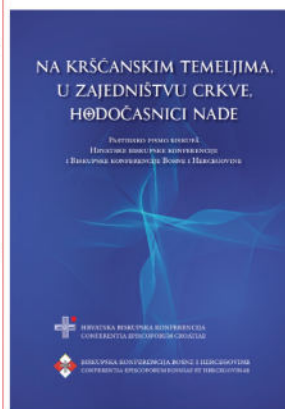
Svetkovina sv. Ivana od Križa u Karmelu sv. Josipa - Breznica Bakovačka

Spomendan bl. Jule Ivanišević u Starom Petrovom Selu - Staro Petrovo Selo

Dani službenice Božje Marije Krucifikse kozulic u Zagrebu - Zagreb

Adventski program „Služba riječi uz paljenje svijeća na adventskom vijencu“ - Dubrovnik

Izvedba glazbeno-scenske adaptacije djela „Božićna priča“ - Zagreb / Novska

Literatura:

- Klaić, N. (1975). *Povijest Hrvata u ranom srednjem vijeku*. Zagreb: Školska knjiga.
- Margetić, L. (2000). *Hrvatska i crkva u srednjem vijeku: prapovijesne i povijesne studije*. Rijeka: Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci.
- Raukar, T. (1997). *Hrvatska srednjovjekovlje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Šanjek, F. (1991). *Kršćanstvo na hrvatskom prostoru. Pregled religiozne povijesti Hrvata (7.–20. st.)*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.
- Šišić, F. (2004). *Povijest Hrvata. Pregled povijesti hrvatskoga naroda 600.–1918*. Split: Marijan tisak.
- Vidović, M. (2007). *Povijest Crkve u Hrvata*. Split–Metković: Crkva u svijetu / Matica hrvatska.

Autor: Ante Mateša (ante.matesa@hkm.hr)

* Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Glagoljica: Pismo koje je čuvalo vjeru i narod (2/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

IKA

Katoličanstvo kao identitet naroda kroz stoljeća (3/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

IKA

Doprinos Katoličke Crkve obrazovanju i kulturi u Hrvatskoj (4/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

IKA

Pojedinci vjere i njihov doprinos oblikovanju identiteta hrvatskoga naroda (5/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina

duhovnog naslijeđa i identiteta" kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Krajevstva, autor mr. sc. Ante

Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

Alojzije Stepinac: Predstavnik patnje naroda i njegovih nadanja (6/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Krajevstva, autor mr. sc. Ante

Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

Uloga diplomacije Crkve u borbi za neovisnost Hrvatske (7/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Krajevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

Hrvatsko katoličanstvo danas: Između tradicionalizma i suvremenih izazova (8/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Krajevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

Kršćanstvo u budućnosti Hrvatske: Može li vjera još oblikovati nacionalnu viziju? (9/9)

Serijal „Kršćanstvo i Hrvatska: 1100 godina duhovnog naslijeđa i identiteta“ kroz 9 članaka istražuje kako je kršćanstvo, tijekom više od jedanaest stoljeća, oblikovalo hrvatski identitet, kulturu i društvo. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Krajevstva, autor mr. sc. Ante Mateša donosi presjek duhovnog naslijeđa koje je ostavilo dubok trag u

povijesti naroda – od krunidbi i glagoljice, preko pojedinaca vjere i crkvene diplomacije, pa sve do izazova današnjice i pitanja uloge kršćanstva u budućnosti Hrvatske i hrvatskoga naroda.

IKA

PODIJELI ČLANAK [f](#) [X](#) [e](#) [m](#) [v](#)

1100. obljetnica [Crkva](#) [hrvatsko kraljevstvo](#) [identitet](#) [kralj Tomislav](#) [kršćanstvo](#) [pismenost](#) [splitski crkveni sabori](#) [višeslavova krstionica](#)

PROČITAJTE VIŠE

15.12.2025. / 11:40

Hrvati u Peruu proslavili 1100. obljetnicu Hrvatskog Kraljevstva i 40 godina pastoralne skrbi

11.12.2025. / 18:53

Završetak međunarodnog skupa o identitetu katoličke škole: filozofski, pastoralni i eklesijološko-teološki naglasci

11.12.2025. / 07:33

Predavanja prvog dana međunarodnog znanstvenog skup o identitetu katoličke škole za kulturu dijaloga u Rijeci

✉ **Pošaljite nam** prijedlog za vijest ili najavu događaja.

[O nama](#) [Kontakt](#) [Impressum](#) [Opći uvjeti korištenja](#) [Pravila privatnosti](#) [Kolačići](#)

[Budi dio naše mreže](#)

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje istosua.
Sua prava predičara © 2018 - 2025 Hrvatska katolička mreža

02 NA VIBI